

Handläggare
Jens Westlund
Telefon: 08-50821150

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2024-10-24

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna förändringar (SOU 2024:63)

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Regeringen har beslutat att ge en särskild utredare i uppdrag att kartlägga behovet av att myndigheter får förbättrade möjligheter att utbyta information med varandra i syfte att förhindra och motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet. I detta slutbetänkande redogör utredningen de avvägningar och bedömningar som gjorts och föreslår att en generell sekretessbrytande bestämmelse ska införas för att förbättra myndigheters möjligheter att förhindra att välfärdsbrott kan ske. Sammantaget ställer sig förvaltningen positiv till betänkandets förslag.

Bakgrund

Justitiedepartementet har remitterat delbetänkandet SOU 2024:63 om ökat informationsutbyte mellan myndigheter till ett stort antal myndigheter och kommuner däribland Stockholms stad. Kommunstyrelsen har skickat remissen till nämnden för yttrande.

Ärendet

Regeringen beslutade den 19 oktober 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att överväga och föreslå förbättrade möjligheter att utbyta information om enskilda inom och mellan myndigheter och andra organ som enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) jämföras med myndigheter. Utredarens uppdrag var att kartlägga behovet av att myndigheter får förbättrade möjligheter att utbyta information med varandra i syfte att särskilt förhindra, förebygga och upptäcka, fusk och felaktiga utbetalningar, så kallade välfärdsbrott. Utredaren ska även lämna förslag på bestämmelse kring hur sekretessbelagd information kan delas.

Utredningens kartläggning visar att det finns ett behov av förbättrade möjligheter för myndigheterna att utbyta uppgifter för att förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot bland annat felaktiga utbetalningar. Missbruk och felaktigt utnyttjande av välfärdssystemen orsakar betydande förluster för det allmänna, det riskerar också att leda till att systemen tappar i legitimitet. Mot den bakgrunden bedömer utredningen att det är angeläget att införa en reglering som innebär förbättrade möjligheter för myndigheterna att utbyta de uppgifter som krävs för de felaktiga utbetalningarna ska minska.

Utredningen föreslår en sekretessbrytande bestämmelse som har ett brett tillämpningsområde, samtidigt som tillämpningen är beroende av en intresseavvägning. Det är en generell bestämmelse som gör det möjligt att på ett effektivt sätt lämna uppgifter som omfattas av sekretess till skydd för enskilda till annan myndighet på såväl begäran som på eget initiativ.

Av den integritetsanalys som gjorts bedömer utredningen att en sekretessbrytande bestämmelse är motiverad och står i proportion till nyttan med förslaget. Förslaget är förenligt både med Sveriges internationella åtaganden enligt Europakonventionen och övriga åtaganden när det gäller mänskliga rättigheter och de EU-rättsliga lagarna. Den föreslagna sekretessbrytande bestämmelsen möjliggör, med vissa undantag, utbyte av uppgifter om enskilda som annars hade varit sekretessbelagda om det behövs för att:

1. Förebygga eller förhindra att en ekonomisk förmån, ett ekonomiskt stöd, en skatt eller en avgift beslutas, betalas ut eller tillgodoräknas felaktigt eller med ett för högt eller ett för lågt belopp,
2. Upptäcka eller utreda sådant som avses i punkt 1,
3. Utreda brott eller motverka brottslig verksamhet,
4. Förebygga, förhindra, upptäcka eller utreda fusk eller regelöverträdelser, eller
5. Handlägga ärenden i författningsreglerad verksamhet.

Bestämmelsen tar tydligt sikte på informationsutbyte i syfte att förebygga inte bara brott utan även annat fusk och andra regelöverträdelser. Mot bakgrund av det stora behovet av förbättrade möjligheter till informationsutbyte i dessa syften som kartlagts är det rimligt att förvänta sig myndigheter med brottsförebyggande uppgifter också kommer att använda sig av bestämmelsens möjligheter.

myndigheter med brottsförebyggande uppdrag att utföra sina uppgifter.

De förslag som lämnas i utredningen innebär ingen inskränkning i det kommunala självstyret. Den sekretessbrytande bestämmelsen innebär inte några åligganden för kommuner och regioner, utan endast möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter.

Utredaren har inte haft i uppdrag att utreda hur behovet av att utbyta offentlig information kan tillgodoses, det ska redovisas senast 28 februari 2025.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom nämndkansliet i samråd med avdelningen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri, avdelningen för individ- och familjeomsorg samt avdelningen ekonomi och upphandling. De fackliga organisationerna informeras i förvaltningsgruppen den 15 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på och välkomnar förslaget som syftar till att underlätta och göra det möjligt och enklare att utbyta information mellan myndigheter för att förhindra välfärdsbrott.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Lee Orberson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Lars Wennberg
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Remissunderlag Ökat informationsutbyte mellan myndigheter

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lee Orberon, stadsdelsdirektör	2024-10-08
Lars Wennberg, avdelningschef	2024-10-08